

Aanvraag tot toetreding

Staten en regionale organisaties waarvan de leden uitsluitend soevereine staten zijn, kunnen een verzoek indienen om te mogen toetreden tot het voorliggende Verdrag. Voor toetreding van staten buiten Zuidoost-Azië en regionale organisaties is instemming nodig van Brunei Darussalam, Cambodja, Indonesië, Laos, Maleisië, Myanmar, de Filippijnen, Singapore, Thailand en Vietnam.

Tijdens haar vergadering van 28 april 2023 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het Verdrag van Vriendschap en Samenwerking (TAC) in Zuidoost-Azië. De vertegenwoordiger van de federale regering werd gemachtigd om de aanvraag van het Koninkrijk België tot toetreding aan voornoemd verdrag in te dienen.

Na deze goedkeuring zal de vragende Staat worden uitgenodigd om het toetredingsinstrument te ondertekenen (op het niveau van de Minister van Buitenlandse Zaken). De Belgische vraag tot toetreding werd op 29 januari 2026 goedgekeurd. Er is een termijn van termijn van 2 jaar voorzien om de toetredende landen toe te laten hun ratificatie-instrument neer te leggen.

C. CONTEXT

Het Verdrag van Vriendschap en Samenwerking in Zuidoost-Azië is één van de juridische instrumenten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten (ASEAN). De ASEAN werd opgericht op 8 augustus 1967 met de ondertekening van de ASEAN-verklaring (de zogenaamde Verklaring van Bangkok) door de grondleggers Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Singapore en Thailand. Vervolgens zijn toegetreden: Brunei Darussalam op 7 januari 1984, Vietnam op 28 juli 1995, Laos en Myanmar op 23 juli 1997 en Cambodja op 30 april 1999. Inmiddels bestaat de ASEAN nu uit tien lidstaten.

De oprichting van de ASEAN had tot doel om de economische groei in de regio te bevorderen, en om maatschappelijke en culturele vooruitgang te boeken. De intergouvernementele samenwerking tussen de ASEAN-landen richt zich voornamelijk op regionale veiligheid en economische samenwerking. Daarnaast is het doel om ook samen te werken op sociaal, cultureel en andere domeinen.

Het Verdrag van Vriendschap en Samenwerking in Zuidoost-Azië werd in 1976 ondertekend door de vijf oorspronkelijke leden van ASEAN. Het Verdrag werd gesloten met als doel de vrede, stabiliteit en samenwerking in de regio Zuidoost- Azië te bevorderen. Het biedt een basis voor betere samenwerking op economisch, handels-, sociaal, technisch en wetenschappelijk gebied.

Het Verdrag werd gewijzigd bij protocol op 15 december 1987, op 25 juli 1998 en op 23 juli 2010. Oorspronkelijk stond het Verdrag open voor toetreding door de landen in Zuidoost-Azië. Met het eerste protocol werd het Verdrag ook opengesteld voor toetreding van staten buiten Zuidoost-Azië na instemming van alle ondertekenende landen in Zuidoost-Azië. In het tweede wijzigingsprotocol worden de landen in Zuidoost-Azië die moeten instemmen met de toetreding van landen buiten Zuidoost-Azië, nadrukkelijk vermeld. Het derde protocol van 23 juli 2010 laat toe dat ook regionale organisaties kunnen toetreden tot het Verdrag, mits de leden van deze organisaties soevereine staten zijn en genoemde instemming wordt gegeven.

In 2012 werd de Europese Unie (EU) de eerste regionale organisatie die toetrad tot het Verdrag van vriendschap en samenwerking in Zuidoost-Azië. Dit vormde een belangrijke mijlpaal en gaf een impuls aan het politieke en veiligheidsengagement van de EU met de regio.

De landen in Zuidoost-Azië beschouwen het voorliggende Verdrag als basis voor relaties met derde landen. Toetreding van België tot de TAC zou een signaal zijn voor het belang dat België hecht aan de rol van ASEAN als regionale organisatie in een regio van immer stijgend strategisch belang op economisch en geopolitiek vlak. De toetreding past in het kader van het versterken van de Vlaamse en EU-relaties met ASEAN via de 'EU Indo-Pacific Strategy'. Op dit moment zijn zo'n vijftigtal landen partij bij de TAC. Volgende Europese landen traden reeds toe: Frankrijk (2007), het Verenigd Koninkrijk (2012), Noorwegen (2013), Duitsland (2020), Denemarken (2022), Nederland (2022), Griekenland (2022), Oekraïne (2022) en Spanje (2022).

2. INHOUD

Het voorliggende Verdrag bestaat uit twintig artikelen en bepaalt universele waarden van vrede, welvaart en vooruitgang, en vormt de basis van vriendschappelijk gedrag tussen de ASEAN-lidstaten. Zoals hierboven is aangegeven werd het Verdrag uitgebreid met 3 protocollen (1987, 1998, 2010) die toelaten dat landen buiten Zuidoost-Azië, en ook regionale organisaties, kunnen toetreden.

Hoofdstuk I betreft het doel en de beginselen. Hoofdstuk II behandelt het domein 'Vriendschap'. Zo stelt artikel 3 dat de partijen streven naar de ontwikkeling van de traditionele, culturele en historische vriendschapsbanden, goed nabuurschap en samenwerking onder elkaar.

In hoofdstuk III wordt de beoogde samenwerking verder opgenomen. Zo wordt samenwerking bevorderd op economisch, sociaal, cultureel, technisch, wetenschappelijk (onderwijs en onderzoek) en administratief vlak, alsook op het gebied van internationale vrede en stabiliteit in de regio en alle andere aangelegenheden van gemeenschappelijk belang. Daarnaast zullen de partijen regelmatig met elkaar overleggen over internationale en regionale kwesties om hun acties en beleid op elkaar af te stemmen.

De beslechting van geschillen wordt beschreven in hoofdstuk IV. De bepalingen in dit hoofdstuk benadrukken dat bij eventuele geschillen eerst en vooral een oplossing wordt gezocht door middel van vriendschappelijke onderhandelingen.

Het vijfde en laatste hoofdstuk bevat de gebruikelijke slotbepalingen voor verdragen, met name over toetreding, de talen en de inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen rechtstreekse weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het Verdrag bepaalt domeinen van samenwerking voor contracterende partijen, maar creëert geen bijkomende verplichtingen.

Het voorstel kreeg gunstig advies van de Inspectie van Financiën op 22 maart 2023. Een gemotiveerd begrotingsakkoord is niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak, noch op de personeelsbudgetten.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (ocmw's), de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld en ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet hebben verdragen slechts uitwerking nadat zij de instemming hebben verkregen van de bevoegde parlementen. Indien België wenst toe te treden tot dit Verdrag, dient het eveneens te worden onderworpen aan de instemming van de bevoegde parlementen met de gebruikelijke procedure voor een instemmingsdecreet (inwinning advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State en definitieve goedkeuring van het decreet en de memorie).

////////////////////////////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Vriendschap en Samenwerking in Zuidoost-Azië, ondertekend te Denpasar op 24 februari 1976, zoals gewijzigd bij het Protocol van 15 december 1987, het Protocol van 15 december 1998 en het Protocol van 23 juli 2010;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, te gelasten over het voornoemde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair
Management,

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- een voorontwerp van decreet;
- een ontwerp van memorie van toelichting;
- de tekst van het Verdrag en de drie protocollen in het Engels met de Nederlandse vertaling ervan.